

God regnskapsskikk - små foretak

Oppdatert: 31.10.2019

Små foretak er gitt forenklede krav på flere områder.

[Terskelverdier](#) [Årsregnskapet](#) [Forenklingsregler](#) [Forenklede krav til noteopplysninger](#) [Forenklingsregler for små foretak](#)

I regnskapsloven skilles mellom små foretak, store foretak og andre foretak. Små foretak er gitt forenklede krav på flere områder. En egen regnskapsstandard, NRS 8 God regnskapsskikk for små foretak, omhandler alle forenklinger og regler for små foretak.

Terskelverdier

Som små foretak regnes regnskapspliktige som ikke faller inn under bestemmelsene for store foretak og som på balansedagen ikke overskrider grensene for to av følgende tre vilkår:

1. Salgsinntekt: 70 millioner kroner
2. Balansesum: 35 millioner kroner
3. Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk

Regnskapspliktige som på balansedagen ikke tilfredsstiller vilkårene ovenfor, men som gjorde det på foregående års balansedag, regnes likevel som små foretak. Derimot vil regnskapspliktige som tilfredsstiller vilkårene i år, men som ikke gjorde det på de to foregående års balansedagene, ikke regnes som små foretak. Foretak som er under grensene kun i stiftelsesåret på grunn av at stiftelsesåret er kortere enn 12 måneder, kan ikke bruke forenklede regler for små foretak hvis det er rimelig sikkert at foretaket vil komme over grensene i påfølgende år.

Salgsinntektskriteriet gjelder inntekter fra den regnskapspliktiges hovedvirksomhet. Dersom et foretak er morselskap i et konsern regnes det som lite bare dersom vilkårene over er oppfylt for konsernet som en enhet.

Morselskap regnes som små bare dersom vilkårene i regnskapslovens § 1-6 er oppfylt for konsernet som enhet. Vurdering skal hensynta alle datterselskaper, også de som skal utelates fra konsolideringen etter regnskapsloven § 3-8. Dette gjelder også morselskap i underkonsern.

Årsregnskapet

Årsregnskapet i små foretak skal minst inneholde resultatregnskap, balanse og noteopplysninger.

Kravene til opplysninger i noter er mindre omfattende for små foretak enn for øvrige foretak. Man kan velge om forslag til anvendelse av overskudd eller dekning av tap skal stå i tilknytning til resultatregnskapet, i eventuell oppstilling av endringer i egenkapitalen eller i noter. Det er et krav at regnskapet skal vise et rettvise bilde av foretakets drift og finansielle stilling. Årsregnskapet kan presenteres i norske kroner, euro eller selskapets regnskapsvaluta.

Forenklingsregler for små foretak

Det er lagt opp til at små foretak skal kunne forholde seg til standarden alene, og således slippe å ha noe forhold til de øvrige regnskapsstandardene. Dersom man imidlertid på ett eller flere områder velger å ikke benytte seg av særreglene for små foretak, og en annen regnskapsstandard derfor kommer til anvendelse, kan man ikke awike fra denne med mindre noe annet fremgår av standarden for små foretak.

I oppstillingen under er det forsøkt å gi en skjematisk oversikt over de viktigste forenklingsreglene for små foretak relatert til balansepostene listet opp etter oppstillingsplanen i regnskapsloven.

Forenklede krav til noteopplysninger

Krav til noteopplysninger for små foretak (regnskapsloven §§ 7-35 til 7-46 – se loven for fullstendig oversikt):

- Opplysninger om regnskapsprinsipper
- Det skal gis opplysninger om morselskap, datterselskap, tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet. Morselskap som ikke utarbeider konsernregnskap, skal opplyse om transaksjoner med og mellom datterselskaper og internergevinst på disse. Det skal også opplyses om konserninterne fordringer og gjeld, samt om samlet forpliktelse i form av pantstillelse, annen sikkerhetsstillelse og garantier til fordel for foretak i samme konsern
- Opplysninger om virkelig verdi av finansielle instrumenter og derivater
- Poster i oppstillingsplanen for resultatregnskapet som er slått sammen skal spesifiseres. Lønnskostnader skal spesifiseres på lønninger, folketrygdavgift, pensjonskostnader og andre ytelser. Det er den regnskapsførte pensjonsytelsen som skal opplyses
- For varige driftsmidler og immaterielle eiendeler skal det opplyses om anskaffelseskost, tilgang og avgang i regnskapsåret, årets og akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger samt reversering av nedskrivninger og evt. endringer i avskrivningsplan. Det skal opplyses om utgifter som er medgått til forskning og utvikling i regnskapsåret. Goodwill skal spesifiseres for hvert virksomhetskjøp. For mange immaterielle eiendeler er det ikke mulig å konstatere når de ikke lenger eksisterer. Slike immaterielle eiendeler bør føres ut av noten når de er fullt avskrevet og det ikke er klart at den immaterielle eiendelen fortsatt eksisterer. Nedskrivning av goodwill skal ikke reverseres
- Faste installasjoner i bygg bør skilles ut og avskrives som en egen avskrivingsgruppe. Små foretak kan legge det skattemessige skille mellom vedlikehold og påkostning til grunn for årsregnskapet for driftsmidler som ikke dekomponeres, unntatt når det etter anskaffelsen av et brukt driftsmiddel brukes vesentlige beløp på å oppgradere driftsmidlets stand i forhold til den standen det var i ved kjøpet.
- Det skal gis opplysninger tilknyttet fordringer, gjeld, garantiforpliktelser, andre forpliktelser og avsetninger
- Det skal gis informasjon om størrelse og art av ekstraordinære inntekter og kostnader
- Opplysninger om antall aksjer, aksjeeiere mv (obligatorisk)
- Opplysning om antall årsverk virksomheten har sysselsatt i regnskapsåret (obligatorisk)
- Opplysning om obligatorisk tjenestepensjon (obligatorisk)
- Opplysninger om ytelser til ledende personer mv samt revisor (obligatorisk)
- Opplysninger om lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer, aksjeeiere mv. (obligatorisk)
- Dersom det er usikkerhet om fortsatt drift, skal det opplyses om usikkerheten.

Obligatoriske noter skal alltid utarbeides uavhengig av hvorvidt selskapet vurderer informasjonen som vesentlig. Den regnskapspliktige må vurdere om det foreligger andre vesentlige forhold i regnskapet som bør omtales i noter, for eksempel beregning av skattekostnaden med tilhørende balanseposter.

Forenklingsregler for små foretak - en oversikt

Inntektsføring	Kan fravike opptjeningsprinsippet ved anleggskontrakter (fullført kontraktsmetode), garanti- og serviceelementet i transaksjonen kan inntektsføres på transaksjonstidspunktet med avsetning for fremtidige utgifter.
Kostnadsføring	Kan fravike sammenstillingsprinsippet i følgende tilfeller: <ul style="list-style-type: none"> • utgifter til egen forskning og utvikling (kostnadsføring kan her velges også av foretak som ikke er små, jf. regnskapsloven § 5-6) • utgifter til egen utvikling av andre immaterielle eiendeler • finansieringskostnader knyttet til tilvirkning av anleggsmidler (kostnadsføring kan her velges også av foretak som ikke er små, jf. regnskapsloven § 5-4) • forsikrede pensjonsforpliktelser • leieavtaler som i realiteten er finansieringsavtaler • utsatt skattefordel • forpliktelser knyttet til fremtidig uttak av AFP • usikre forpliktelser vedrørende fremtidig vedlikehold, rive- og ryddekostnader

Anskaffelseskost	Kan unnlate å medta andel av faste kostnader ved beregning av tilvirkningskost, dvs de kan velge variabel tilvirkningskost. Kan tilordne ombyttbare finansielle eiendeler anskaffelseskost etter først inn først ut prinsippet (FIFO), i stedet for gjennomsnittlig anskaffelseskost
Sikring	Kan unnlate sikringsbokføring selv om vilkårene er tilstede.
Bruk av prinsipper	Kan ved valgadgang endre til regnskapsprinsipper som ikke gir bedre periodisering ut fra en relevant kostnad/nytte vurdering
Prinsippendringer	Hovedregelen er at prinsippendringer og korrigeringer av tidligere års feil skal føres direkte mot egenkapitalen. Små foretak kan velge å resultatføre prinsippendringer og korrigering av feil. Dersom virkningen av prinsippendringer resultatføres, skal virkningen spesifiseres på egen linje etter ordinært resultat i resultatoppstillingen (ekstraordinær post, jf. regnskapsloven § 6-1 nr. 22) benevnt som "virkning av prinsippendring". Dersom små foretak følger hovedregelen og fører effekt av prinsippendring eller korrigering av tidligere års feil mot egenkapitalen, er det likevel ikke krav til omarbeiding av sammenligningstall. Dersom sammenligningstall ikke omarbeidet skal dette omtales i noteopplysninger.
Markedsbaserte finansielle omløpsmidler	Kan regnskapsføres til laveste verdis prinsipp, dvs uten regnskapsføring av urealisert gevinst
Egenkapitalinnskudd i pensjonskasser	Kan kostnadsføre egenkapitalinnskudd i pensjonskasser.
AFP-pensjon	Kan unnlate å balanseføre forpliktelsen knyttet til fremtidig uttak i AFP-ordningen. Tilsvarende gjelder også for foretak som ikke er små, fordi forpliktelsen for det enkelte foreta ikke kan måles på tilstrekkelig måte. Dersom slik pålitelig måling blir mulig, kan små foreta likevel unnlate å balanseføre AFT forpliktelsen. For ansatte som har gått ut i AFP-pensjon må den fremtidige forpliktelsen balanseføres.
Aksjebasert avlønning	Kan unnlate å kostnadsføre aksjebasert avlønning ved oppgjør i egenkapitalinstrumenter. Dersom kontantvederlag til den ansatte kostnadsføres dette som lønn. Unntaket for aksjeverdibasert avlønning i små foretak omfatter ikke bare betaling til personer ansatt i foretaket. Det omfatter også aksjeverdibasert betaling til andre enn ansatte, for tjenester som vanligvis ytes av ansatte, for eksempel ved innleie av daglig leder. Eventuelle kostnadsførte beløp klassifiseres i disse tilfellene ikke som lønn, men som andre driftskostnader.
Konsernbidrag	Kan regnskapsføre konsernbidrag som gis til døtre for å dekke underskudd tap direkte mot annen egenkapital.
Konsernregnskap	Unntatt fra plikten til å utarbeide konsernregnskap.
Kontantstrømoppstilling	Unntatt fra plikten til å utarbeide kontantstrømoppstilling.
Årsberetning	Små foretak har ikke krav om å utarbeide årsberetning. Dette gjelder alle små foretak, med unntak for friskoler, som har forskriftskrav om årsberetning - dette forskriftskravet omfatter også friskoler som er i kategorien små foretak.
Fusjon/fisjon	Kan benytte regnskapsmessig kontinuitet, vurderes i forhold til foretakenes størrelse hver for seg før fusjon/fisjon.

For mer informasjon kontakt:

Elisabet Ekberg

Partner

+47 4063 9660

Om KPMG

Hold deg oppdatert

Redaktør for Verdt å vite

